

Důsudek vedoucího práce na DP Martina Prokopa: Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základní školu z pohledu učitele

Vedoucí DP: PhDr. Marie Linková, Ph.D.

Speciální školství dosáhlo ve většině vyspělých zemí vysokého stupně diferencovanosti. Přes všechny jeho úspěchy se ale ukázalo, že poskytuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami méně sociálních a často i vzdělávacích výhod. Proto se setkáváme se snahami o změnu této situace integrací znevýhodněných dětí do běžných tříd. Konkrétním zkušenostem učitelů ZŠ s tímto procesem je věnována předložená diplomová práce.

Práce Martina Prokopa je strukturovaná a přehledná, obsahuje část teoretickou a část praktickou, poměr obou částí je vyvážený. Autor se se zpracováním daného tématu vypořádal s jistotou. Vytvořil a v jednotlivých kapitolách sledoval jasnou koncepci práce. Teoretické poznatky využíval logicky, s rozmyslem a snahou o komplexní pohled na danou problematiku. Při vymezení pojmů a hlavních podmínek integrace, analýze jejího přínosu pro znevýhodněnou a intaktní populaci, popisu integračních snah v rámci EU i překážek tohoto procesu, rozboru nejdůležitějších faktorů úspěšné integrace, včetně její legislativní podpory, prokázal schopnost pracovat s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji, argumentovat i vyvozovat závěry.

Praktická část shrnuje výsledky výzkumu, jehož cílem bylo zjistit a porovnat názory, zkušenosti a potřeby integrujících učitelů. Výzkum byl realizován metodou dotazování. Jednotlivé položky dotazníku jsou dobře koncipované, jasné a srozumitelné. Integrace výzkumných nálezů je kvalitní. Zjištěné skutečnosti vypovídají o tom, že většina oslovených je integračnímu procesu (i přes nedostatečné prostředky speciálně-pedagogické podpory) zcela nakloněna. Extenzivní část je doplněna kasuistikou žáka s lehkou mentální retardací, dále pak kasuistikou žáka s tělesným postižením.

Náměty k diskusi:

1. V zahraničí se objevují adaptivní programy, založené na vrstevnické výuce (popř. „patronátu“ intaktních žáků nad žáky znevýhodněnými). Jaký zisk takový vztah oběma skupinám žáků přináší?
2. Obě kasuistiky jsou pěkným příkladem smysluplnosti integrace žáka. Pokud učitel uvažuje o začlenění postiženého dítěte do své třídy, měl by brát v úvahu všechny odlišnosti takového dítěte, postoje rodičů, potencionálních spolužáků i jejich rodičů. O jakých vlastnostech dítěte by měl uvažovat? Jakou schopnost dítěte považujete za nejvýznamnější podmínku úspěšné integrace?
3. Výroky dotazovaných integrujících učitelů vypovídají ve prospěch spolupráce mezi rodiči a školou. Existují typy rodinné výchovy, které takovou spolupráci limitují?

Práce jako celek vypovídá o pozitivní pedagogické orientaci autora. Oceňuji jeho iniciativní a samostatný přístup, kvalitní empirické šetření, stejně jako kultivovanost a formální čistotu textu.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 29. 4. 2009

Podpis vedoucího diplomové práce